

Mihail Sebastian

ACCIDENTUL

Postfață de: AURELIU GOCI

Se înconjură să ajungă la o liniște și la o relaxare de visine, dar nu
înțelege. S-a întors în grădina, căutând-o în frunte, ca să
câștige în ceea ce privește confortul și securitatea.
MINERVA

Respect pentru oameni și cărți

Minerva

Copyright © 2017 Minerva
pentru prezenta ediție

JUDECATORIA

MINERVA

Editura MINERVA • Redacția și sediul social:
B-dul Metalurgiei nr. 46-56, cod 041833,
sector 4, București, O.P. 82 – C.P. 38
tel.: (021) 461.08.10/14/15; fax: (021) 461.08.09/19.
e-mail: office@edituraminerva.ro; office@megapress.ro
Departamentul desfacere: tel.: (021) 461.08.08/12/13/16;
fax: (021) 461.08.09/19; e-mail: comenzi@edituraminerva.ro
Ne puteți vizita pe:

www.edituraminerva.ro
www.megapress.ro

Redactor: Iuliana Voicu
Tehnoredactor: Carmen Diana Mateescu
Corector: Eugenia Oprea
Coperta: Cristina Dumitrescu

Tipărit la MEGApess

ISBN 978-973-21-1030-0

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SEBASTIAN, MIHAIL

Accidental / Mihail Sebastian ; postf. de Aureliu Goci. – București :
Minerva, 2017
ISBN 978-973-21-1030-0

I. Goci, Aureliu (postf.)

821.135.1

Nu-și dădea seama cât timp trecuse. Câteva secunde? Câteva minute lungi?

Nu simțea nimic. Auzea în jurul ei voci, pași, chemări, dar totul era surd și cenușiu, ca un fel de pastă sonoră, din care doar uneori se desprindea cu o subită claritate un clopot de tramvai sau un strigăt, pentru ca imediat să reintre în aceeași rumoare stinsă.

„Vasăzică, un accident“, gândi ea foarte calm, aproape cu indiferență.

Gândul nu-i deșteptă nicio alarmă, nicio grabă. Avea foarte vag impresia că trebuie să fie lungită pe jos, lângă trotuar, cu capul în zăpadă, dar nu încercă să facă nicio mișcare.

Îi trecu prin minte o întrebare stupidă, fără sens: „Cât să fie ceasul?“

Se încordă să audă tic-tacul ceasornicului de mână, dar nu-l auzi. „S-o fi spart.“ Pe urmă, într-un efort de atenție, râsfrântă parcă în ea însăși, observă că, de fapt, nu aude nimic din propria ei ființă: nici pulsul, nici inima, nici respirația.

„Am stat, reflectă ea, am stat ca un ceasornic.“ Și i se păru că surâde, dar nu-și simțea buzele, pe care căuta inutil să le contureze undeva în acest lucru familiar și totuși pierdut, care era corpul ei insensibil.

Își aminti atunci brusc momentul căderii, atât de brusc, încât avu impresia că din nou cade, și auzi încă o dată zgomotul scurt, ca de resort spart, pe care-l auzise atunci.

Nu-l reținuse pe moment, dar acum îi revenea cu o precizie absurdă: sunet sec de ligament care se rupe, de arc ce se sparge, și, într-adevăr, i se păru că undeva, în intimitatea acestui trup pe care nu-l mai simțea, ceva trebuie să se fi rupt din loc.

Încercă să se străbată pe ea însăși, cu o scurtă privire interioară, și să surprindă, ca pe o placă de radiografie, locul exact al ruperii.

Clavicula? Aorta? Rotula?

Pentru fiecare cuvânt, i se părea că trebuie să găsească un răspuns în corpul ei inert, pe care îl asculta din nou silindu-se să-l pătrundă cu auzul, până la cele mai depărtate fibre.

„Hotărât, ceva s-a rupt. Dar ce?”

Vocile creșteau și descreșteau pe stradă, în jurul ei, cu răbufniri zgomotoase și îndepărări subite. Ajungeau până la ea, ca prin ceață, aburite.

Deodată, o străpunse o senzație ascuțită de frig și, în același timp, își simți genunchiul drept gol în zăpadă, ca și cum el singur din întreg corpul s-ar fi trezit dintr-o profundă anestezie. Ce depărtat, dar ce intens îl simțea! Un moment, îl fixă cu gândul și i se păru nespus de straniu acest unic punct sensibil, desprins din leșin ca o mică insulă vie.

Pe urmă, ca un val de sânge, frigul urcă mai sus de genunchi și se răspândi cu o fină rețea tactilă spre pulpă, chemând la viață noi regiuni de epidermă. Zăpada era pufoasă, mângâietoare și avea o moliciune de așternut rece. Își afundă cu oarecare lene piciorul drept în această zăpadă, și îl simță pe de-a-ntregul gol, cu ciorapul căzut până la gleznă.

În aceeași clipă, avu fulgerător senzația rupturii de adineauri. Gândul, care până acum ezitase, merse de astă dată exact spre mica piesă anatomică ruptă: jartiera. Eliberat, resortul ei metalic se imprima sus pe pulpă, ca un mic sigiliu rotund.

„Trebuie să fiu pe jumătate goală”, gândeau fără alarmă. Ridică abia atunci capul, și, în același timp, vocile se limpeziră, ca ieșite brusc din ceață.

– Criminali, striga un domn bătrân, răstindu-se, sufocat de violență, la un vatman, care tăcea încurcat. Criminali! Nu vă uitați nici înainte, nici înapoi, dați buzna peste călători, peste dame, peste copii...

Ormul de la tramvai încercă să schițeze un gest de explicație.

– Păi, dacă dumneaei coboară...

– Ei și ce-i dacă vrea să coboare? Adică n-are voie?

– N-are voie, că aici nu e stație... zise altcineva, o voce indiferentă.

De jos, ea încercă să-l vadă pe cel care vorbise, dar nu distinse în întuneric decât o privire fără curiozitate.

– Sigur că nu e stație... relua vatmanul puțin încurajat.

Domnul bătrân indignat nu voia să cedeze.

– Foarte rău că nu e. Să fie! Că de-aia plătim noi. Bani știți să ne luați, dar stații nu vă dă mâna să faceți. Criminali, bandiți... V-ați îmbogățit pe punga noastră.

Ea simță un zâmbet care flutura în întuneric și, fără să ridice bine capul pentru a-l privi din față, avu certitudinea că e zâmbetul vocii indiferente de adineauri.

– ... da, bine ne faceți, aşa ne trebuie, că suntem proști și nu reacționăm...

Era stupid, desigur, dar își dădu seama că, trântită acolo în zăpadă, ea nu asculta vocea stridentă a bătrânlui indignat, ci urmărea tăcerea depărtată a celuilalt.

– ... da, domnilor, nu reacționăm. Ia să chemăm noi agentul și să-ți trimitem un proces-verbal, mă-nțelegi...

În sfârșit, auzi din nou vocea celuilalt, aceeași voce puțin surdă, puțin leneșă. Vorbea probabil cu vatmanul.

– Vezi-ți de drum, băiatule. Urcă-te în wagon și dă-i drumul.

– Sigur. Să-și vadă de drum, și pe dumneaei s-o lase aicea, moartă, în zăpadă.

Toate privirile se îndreptară din nou spre ea. În focul discuției, fusese uitată, dar acum redeveni personajul principal al scenei.

Se simți ridicolă, trântită cum era – cine știe de când? –, în plină stradă, într-un grup de trecători curioși. Ar fi vrut să se ridice, dar singură știa bine că nu va putea.

Aruncă o privire în jur, căutând parcă o figură cunoscută printre acele fețe cenușii, și se opri la bărbatul a cărui voce leneșă o reținuse. Îl recunoșcu după privirea lui indiferentă, care-i semăna foarte bine cu vocea.

– Decât să te cerți, mai bine m-ai ajuta să mă ridic. Omul nu păru deloc surprins. Făcu fără grabă un pas spre ea, îngenunche cu oarecare întârziere, și trecu o mână pe sub brațul drept și o ridică fără prea mare îndemânare, dar cu o mișcare fermă.

Ea nu-și opri un mic strigăt de durere, când, pentru ca să se ridice, se lăsa cu toată greutatea pe piciorul drept.

– Doare?

– Nu știu. O să văd mai târziu.

Și acum ce să facă? Grupul curioșilor se strânsese și mai tare în jurul ei. Pălăria îi cădea pe ceafă, ciorapul drept îi curgea de-a lungul piciorului, mantoul era plin de zăpadă, mănușile erau ude...

Îi păru rău că se ridicase: fusese mult mai comod pe jos, în zăpadă. Un moment o ispiți gândul absurd de a se trânti la loc, ceea ce o făcu să surâdă și să-și recapete puțin calm. „Trebue să scap de ăstia“, iși zise ea înfruntând cu bravură curiozitatea grupului.

Se întorsese din nou spre omul ei, care și el părea acum puțin stânjenit de spectacol.

– Nu vrei să faci cu mine câțiva pași? Propunerea părea că-l plăcăsește. Ea se grăbi să-l liniștească.

– Numai câțiva, până la o mașină.

Nu aștepta răspunsul, și luă brațul și porni lângă el, călcând cu băgare de seamă, ca să nu redeștepte durerea de adineauri.

Nu se vedea nicio mașină, nicio trăsură. Tânărul domn nu se silea deloc să-și ascundă plăcăseala. Tăcea cu încăpățânare, absent.

L-ar fi lăsat bucuroasă și și-ar fi continuat singură drumul, dar nu avea încredere în piciorul ei drept. De două ori încercase să calce puțin mai apăsat, și durerea îi străpunsese glezna, ca o lamă.

„E prost-crescut, dar am nevoie de el.“ Îl luă și mai bine de braț, ca și cum ar fi vrut să-i arate că nu se lasă intimidată de proasta lui creștere și că nu renunță.

Mergea puțin în urma lui, căci nu îndrăznea să-i spună că face pașii prea mari. Îl putea privi pieziș, din profil, fără ca el să observe. Un tip șters, cu trăsături nesigure, Tânăr parcă, dar fără vârstă precisă, blond parcă, dar fără culoare certă. „Parcă l-am mai văzut undeva.“

E înalt? E scund? N-ar fi putut spune. În paltonul acela, părea înalt, un palton gri, larg, cu buzunare mari, în care măinile se înfundau cu un aer de securitate.

Continua să tacă, o tacere de drum lung, închisă, rezistentă, fără expresie.

„Parcă ar fi singur. Parcă n-aș fi lângă el. Parcă ar fi uitat că sunt lângă el. Și dacă, într-adevăr, a uitat? Dacă se va trezi cu mine de braț și mă va întreba ce caut aici, atârnată de brațul lui?“

Se hotărî să rupă tacerea.

– Nu înțeleg cum s-a întâmplat. Am alunecat, se vede, de pe treapta tramvaiului. Voiam să cobor.

– Din mers?

Se miră auzindu-i glasul. Credea că n-o aude, că nu-i va răspunde. Surpriza o însuflețî.

– Da, din mers. Totdeauna cobor din mers. Nici nu se poate altfel. Eu locuiesc aici aproape, în bulevardul Dacia, și tramvaiul 16 nu oprește decât ori la Donici, ori la Vasile Lascăr. E prea departe. De astă cobor la cotitură, unde tramvaiul o ia pe Orientului. Nu numai eu. Toată lumea care stă prin apropiere. Și nu se întâmplă niciodată nimic. Doar astăzi... Nu știu cum s-a întâmplat...

Tocmai treceau pe sub lumina unui felinar. În lumină, figura lui i se păru din nou absentă.

„Ce tip urâcios!“ Totuși, îndrăzni să se opreasă.

– Nu te supără. Vreau să-mi ridic ciorapul. Am înghețat de tot.

Se aplecă, dar abia acum băgă de seamă că săngerează: genunchiul drept era roșu, iar mai jos, spre gleznă, unde se zgâriase probabil mai tare, țesătura ciorapului se lipise de rana cu sânge înghețat.

– E grav?

– Nu știu. Deocamdată nu mă doare. Ar trebui să trec pe la o farmacie. Vrei?

El nu răspunse, dar o luă de braț și o întrebă din ochi: „Unde?“

– Nu e departe. Uite, pe trotuarul celălalt.

Treceră drumul. De departe, ea avu oarecare greutate să se recunoască în oglinziile farmaciei, la dreapta acestui domn, care i se părea și mai străin în imaginea depărtată din oglindă. Când se apropie, surâse cu compasiune propriei ei figuri. „Deplorabilă sunt, săracă de mine!“ Își scoase cu un gest scurt pălăria și rămase cu ea în mână, consternată.

– Nu pot să intru în halul asta. Farmacista mă cunoaște, o să mă întrebe, va trebui să-i explic... Nu vrei dumneata?...

El acceptă fără entuziasm, cu o aprobată încruntată din sprâncene.

– Ce-ți trebuie?

– Puțină tinctură de iod și... Știi eu? puțină apă oxigenată.

Voi să-și deschidă poșeta, ca să-i dea bani, dar el, fără să aștepte, împinge ușa farmaciei și intră.

De afară, îl urmări prin geamul vitrinei cum intră, cum se descoperă, cum spune bună seara, cum se apropie de farmacista în halat alb. I se păru curios să-l vadă deschizând gura și rostind cuvinte pe care ea nu le auzea. Ciudată voce are! Puțin acoperită, puțin stinsă, și totuși cu un accent aspru. Farmacista turna tinctura de iod în sticlă.

De ce durează așa de mult? Trebuie să fie înăuntru o căldură dulce de seră. Balanțele de metal stau nemîșcate. Lichide grele, somnoroase, dorm în rafturi, în sticle solemne de cristal.

Farmacista îl întrebă ceva, și el răspunde cu destulă voie bună. E mai vorbăreț înăuntru la căldură decât afară, în frig. Dacă l-ar lăsa? Dacă s-ar duce acum, fără să-l mai aștepte? Ce figură uimitor ar face nemaigăsind-o, dar și ce sentiment de ușurare ar avea, impertinentul!

Genunchiul începu să-o doară. Mai mult să-o înțepe decât să-o doară. Se mai gândi încă o dată la căldura bună de dincolo de vitrină și închise ochii. I se părea că alunecă într-un fel de somn...

– Am stat prea mult?

Era vocea lui. Aceeași voce nesigură, care nu apăsa pe cuvinte și-ți face impresia că trece pe lângă ele din neatenție.

Nu-i răspunse și nu deschise ochii.

– Îți-e rău?

– Nu, nu mi-e rău. Dar aş vrea să ajung acasă. Am înghețat.

– Spuneai că nu e departe...

– Fii liniștit: nu e. Mai avem douăzeci de pași, și ai scăpat.

Nu aștepta nicio protestare politicoasă din partea lui. Îl luă de braț, decisă să nu-i mai vorbească și nerăbdătoare să poată, în sfârșit, rămâne singură. Se silea să facă pașii cât mai mari, deși piciorul drept o durea încontinuu.

Pentru prima oară de când i se întâmplase accidentul astă stupid, ar fi vrut să plângă.

Se opri în fața unei case cu multe etaje, se rezemă de portalul de stică și îi întinse mâna...

– Aici. Acum, te poți duce. Îți mulțumesc.

El îi strânse mâna o clipă, fără să i-o rețină, și pe urmă duse degetul la pălărie, schițând vag o jumătate de salut.

Ar fi vrut să-i spună: „Ești cel mai urâios om din lume“, dar era prea obosită ca să-i spună ceva. Îl lăsa acolo, în fața casei, și intră în holul luminos, unde o întâmpină un val de căldură moleșitoare.

... Era singură în ascensor. Apăsa butonul ultimului etaj, al șaselea, și apoi căzu pe banchetă, cu un suspin de salvare. Își promise să plângă din toată inima când va ajunge sus în camera ei. Simțea că nimic nu i-ar fi putut face mai bine: un plâns bun și pe urmă o baie fierbinți.

Undeva între două etaje, ascensorul se opri cu o scurtă zguduitură. Crezuse întâi că a ajuns, dar și-a dat seama că, de fapt, a rămas suspendată în drum.

„E ziua accidentelor“, încercă să glumească în gând. Sună lung pe butonul de alarmă.

Își aduse aminte că, vara trecută, cucoana bătrână de la etajul al treilea rămăsese o dimineață închisă în ascensor, între două etaje. Gândul o îngrozi. Apăsa din nou, cu o tresărire de panică, lung, nervos, răstit, pe butonul roșu. În tot imobilul era o tacere adâncă; doar undeva, departe, slabă ca o chemare din altă lume, soneria de alarmă suna fără răspuns.

Nu mai putea să reziste lacrimilor. Se privea în oglinda dreptunghiulară din ascensor și i se făcu milă de starea în care se afla, ciufulită, ruptă, murdară, înghețată. Lacrimile calde, bune, o podisiră, și ea le primi cu o subită plăcere, de parcă s-ar fi apropiat de o sobă caldă.

De jos, cineva, portarul probabil, striga: „Hei, ușa de la al treilea. Cine a deschis ușa de la al treilea?“

„Ușa de la al treilea“ fu închisă: ascensorul porni mai departe, fără zgomot. Ea ar fi vrut să nu se mai opreasă, să meargă mereu aşa și să poată plângе liniștită, în mișcarea lentă, tacută a ascensorului.

Sus o aștepta Tânărul domn în palton gri. Îl privi uluită, neînțelegând ce se întâmplă.

– Dumneata?

– Eu. Am uitat de tinctura de iod și de apa oxigenată.

Într-adevăr, scoase din buzunar două sticluțe învelite în hârtie multicoloră de farmacie.

– Și cum ai urcat?

– Pe scară.

– Șase etaje?

– Șase.

„Ce tip curios!“, gândi ea privindu-l un moment, intrigată încă o dată de lipsa lui de expresie. Avea și acum aceeași privire distanță, neîntrebătoare, pe care i-o întâlnise prima dată, ridicând capul de jos, din zăpadă.

Își aduse aminte că a plâns și coborîjenată ochii, dar era prea târziu, căci el observase.

– Ai plâns?

– Nu... Adică da. Puțin. Dar n-are nicio importanță! Niciodată când plâng nu are importanță...

Își scoase cheia din poșetă.

– Vrei să intre un moment?

El răspunse cu o ridicare din umeri.

– Asta înseamnă „da“, sau înseamnă „nu“?

– Nu știu bine ce înseamnă. E un gest familiar. Să zicem „da“.

– Atunci, să intrăm.

Pe ușă era o mică placă metalică: Nora Munteanu. El întrebă din ochi, și ea confirmă: „Eu“.

Apa era fierbinte. Aruncase în cadă un pumn de lavandă, și toată odaia era plină acum de aburi calzi, aromati.

– Se simte și dincolo?

– Ce?

– Lavanda.

– Lavandă e? Da, se simte.

Glasul lui venea și mai șters din odaia alăturată, prin ușa pe care Nora o lăsase într-adins puțin deschisă, ca să poată vorbi cu el în timp ce își făcea baie.

– Nu te plictisești?

– Nu.

– Ești bine instalat?

– Da.

Îl instalase, într-adevăr, într-un fotoliu și îi pusese înainte un vraf de reviste ilustrate. „Ca la dentist“, observase el docil, ocupând locul arătat.

„Da, ca la dentist. Și te rog să fii cuminte până termin eu. Pe urmă, stăm de vorbă.“

Baia era adormitor de bună. Nora închise ochii, învinsă de căldura pe care o simtea pătrunzând ca o dulce toropeală prin tot corpul. Departe, în adânc, se deschideau fine vase de sânge, pe care avea senzația că frigul le înghețase.

Nora avu un gând de prietenie pentru acest corp al ei, cunoscut, familiar și de treabă. I se părea că e o veche cunoștință regăsită și îl mângâia cu o simpatie de camarad. Pe săn, mâna întârzie, ca pe un obraz rotund. Ar fi vrut să doarmă...

În odaia alăturată se mișcase parcă un scaun din loc.

– Ai vrut ceva?

– Nu. Mă uitam la fotografia de pe birou. Cine e?

– Eu.

– În costumul asta?

– Da, e un costum de schi. Eram la Predeal. Îți place?

Nu răspunse. Poate că nici nu auzise întrebarea, pe care ea o pusese neglijent, coborând vocea. Îl auzi întorcând o filă: citea probabil.

Nora se gândi la el și băgă de seamă cu surprindere că-l uitase. Îl știa în odaia alăturată, cufundat în fotoliul ei, dincolo de această usă întredeschisă, dar îi era cu neputință să-și aducă aminte cum arată la față. Trăsăturile fugeau nesigure, sub un surâs vag, ca o lumină difuză.

Își aminti, în schimb, cu precizie cravata pe care o purta, o cravată verde de lână aspră, cu mărunte cusături oblice, paralele...

„Frumoasă cravată, dar nu știe să și-o facă. Nodul e prea strâmb. Am să-l învăț eu cum se face un nod ca lumea.“

De dincolo, soneria telefonului izbucni energetic.

– Ce să fac? întrebă din fotoliu tăcutul musafir.

– Nimic. Lasă-l să sune.

Soneria insistă, mereu mai lung, mereu mai răstit. Nora surâse cu oboseală. Un singur om putea să sune atâtă.

– Fii bun și răspunde.

El ridică receptorul, spuse „alo“, și apoi, după o pauză, îl puse la loc.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu știu. Nu răspunde nimeni. E cineva care a închis telefonul fără un cuvânt.

– Trebuie să fie Grig.

– Grig?

– Da, un prieten. Trebuie să fi fost mirat auzind o voce de bărbat. O fi crezut că a greșit numărul.

Presupunerea Norei era probabil justă, căci telefonul sună iar.

– Nu te supăra. Răspunde-i te rog. Spune-i că sunt în baie și să mă sună peste cinci minute.

Își opri respirația și ascultă cu urechea ațintită spre odaia cealaltă, ca să prindă și ea vocea din receptor. O auzi, într-adevăr, vibrând metalică, îndepărtată ca pe un minuscul disc de patefon.